

© The Economist

Poques hores després del referèndum sobre el *Brexit*, l'estiu passat, David Cameron ja havia dimitit, i en menys de tres setmanes Theresa May l'havia succeït com a primera ministra. La velocitat del seu ascens al poder, el 13 de juliol de 2016, sense eleccions generals ni una veritable campanya pel lideratge *tory*, deixava clar que el mayisme havia sorgit sense cap plataforma electoral prèvia. No obstant això, la nova primera ministra aviat va fer palesa la magnitud de les seves aspiracions per al Regne Unit. No sols faria que reeixís el *Brexit*, sinó que també engegaria un canvi radical en mobilitat social per reduir les "candents injustícies" que havien d'afrontar els oprimits, i donaria una nova forma a "les forces del liberalisme i la globalització que han dominat... el món occidental de cap a cap". Els seus partidaris parlaven com d'una fita, comparable a la ruptura amb el passat duta a cap per Margaret Thatcher el 1979. La feble condició de l'oposició laborista va regalar a May el control d'un Estat unipartidari. Pel que fa al seu mandat, va recórrer a cites del referèndum: una "revolució tranquil·la" duta a cap per gent "que no està disposada que se la torni a ignorar mai més".

No obstant, després de mig any en el càrrec, sorprèn que sigui tan poc el que es pugui mostrar d'aquesta revolució mayiana. L'estratègia per al *Brexit*, prevista perquè s'activi en menys de tres mesos, està encara per definir llevat dels seus punts més vagues; i sembla cada vegada més caòtica. En política interna, els discursos grandiloqüents sobre la transformació de la societat i l'amaniment del capitalisme han produït propostes tan tímides que moltes ja s'han vist reduïdes o retirades. La sospita que cada vegada agafa més cos és que, si la inescrutable primera ministra és tan cautelosa pel que fa als seus plans, és més que res perquè encara està fent mans i mànigues per redactar-los.

Els pantalons nous de l'emperador

May es va bastir la reputació d'estar extraordinàriament capacitada durant la gestió de sis anys al Ministeri de l'Interior, un càrrec tan espinós que ha aforat moltes carreres polítiques. Hàbil-

Theresa May se sap

Passats sis mesos, continua sense estar clar de què va la nova primera ministra. Potser ni ella mateixa ho sap.

ment, va sobreviure al referèndum sobre el *Brexit* malgrat haver donat suport a la part perdedora. En la curtíssima campanya pel lideratge conservador ella es va destacar com l'únic adult; pocs *tories* lamenten haver-se decidit per ella, atesa la poca preparació i serietat d'altres aspirants. En negociar el *Brexit*, la tasca més difícil per a qualsevol primer ministre des de la Segona Guerra Mundial, s'enfronta a una important pèrdua de capi-

tal polític i capacitat governamental. La meitat del país està contra aquesta idea i la resta tal vegada s'agrirà una vegada se'n materialitzin els desavantatges. La majoria de funcionaris encarregats d'implementar el *Brexit* opinen que és un error. Si del que es tracta en els anys vinents és que la Gran Bretanya vagi esquivant paranys, aleshores la cautelosa tenacitat de May podria ser simplement allò que el país necessita.

Aquesta prudència, però, ha començat a assemblar-se massa a la indecisió. El seu més alt funcionari a Brussel·les acaba de dimitir, dient que el Govern no té un pla clar per al *Brexit*. Al cap de sis mesos, encara és difícil citar ni que sigui una sola decisió política emblemàtica, i molt fàcil d'enumerar reculades. Algunes s'agraeixen: la ridícula promesa d'incloure treballadors en els consells d'administració de les empreses, per exemple, es va deixar de banda; aquell terrible pla d'obligar les empreses a emetre llistes dels seus empleats estrangers va durar menys d'una setmana; i els suggeriments de reduir la independència del Banc d'Anglaterra van ser completament oblidats. Les selecti-

ves *grammar schools* ressuscitaran –pero només a petita escala, i potser no ho faran en absolut, atesa la quantitat de parlamentaris *tories* que s'oposen a la idea. D'altres revocacions sonen a titubeig. La construcció d'una nova central nuclear a Hinkley Point va ser prou qüestionada, i després se li donà llum verd; sobre una nova pista per a l'aeroport de Heathrow hi hagué de tot menys consens, i després es va posposar fins a una votació parlamentària a l'any següent. Les llars JAM [per les sigles en anglès de “Just-about-managing” o ‘amb prou feines arribar a fi de mes’] van ser el gran referent que va guiar a la primera ministra durant una setmana o així, i després es féu fonedís. També se n'anaren en orris els indicis que el Regne Unit buscava un pacte transicional amb la UE després del *Brexit* –fins que es van tornar a posar en circulació al cap de poques setmanes quan May, pel que es veu, va canviar d'idea una vegada més.

La causa d'aquesta desorganització podria ser que el mayisme en si mateix és confús. Si d'una banda promet fer de Gran Bretanya “el més ferm defensor global dels mercats lliures”, per l'altra, la primera ministra també ha parlat de reactivar una “estratègia industrial adequada”. La qual cosa no vol dir “rescatar indústries destinades al fracàs o seleccionar els guanyadors”, insisteix. Pendants

encara de precisar, “el suport i les garanties” a Nissan per persuadir el fabricant d'automòbils de romandre a Sunderland després del *Brexit* vénen a ser això. El seu entusiasme pel comerç sovint no casa bé amb el seu escepticisme referent als migrants. Pensem en el seu recent viatge a l'Índia, on la poca disposició mostrada a deixar pas a la immigració va obstaculitzar que s'avancés en un acord de lliure comerç.

Una ciutadana d'enlloc

Es desprèn una lliçó de l'esbombada comparació de May amb Thatcher. La dona que de veritat va canviar Gran Bretanya va tenir un primer mandat caòtic; la privatització i la reforma dels sindicats, amb què ha quedat associada, realment no van posar-se en marxa fins passat el 1983. Angela Merkel també va tenir uns inicis poc fermes com a cancellera. May podria, però, agafar confiança –i atès l'estat del laborisme, tindrà temps de fer-ho, si el *Brexit* no proporciona abans al seu propi partit cap raó per fer-la caure.

Això no obstant, Theresa May podria ser que a l'últim s'assemblés a un altre –no tan conspicu– predecessor: Gordon Brown. També ell era vulnerable. Com ella, va ocupar Downing Street sense passar per unes eleccions, el 2007. També va començar amb una reputació temible i grans promeses. I quan va quedar clar que

no sabia ben bé què fer-ne, del càrrec que tant havia cobejat, va fracassar estrepitosament. La crisi financera va paraitzar el seu govern per culpa del seu desig de gestionar fins al més mínim detall cada decisió.

També hi ha molt d'això en la senyora May. Una persona quasi pot dirigir el Ministeri de l'Interior sense l'ajuda de ningú. Però ser primera ministra exigeix delegació –especialment quan el *Brexit* projecta una ombra tan allargada. L'assistència a la gent gran fa aigua. El Servei Nacional de Salut s'està quedant sense diners. L'escassetat d'habitatges empitjora. Escòcia i Irlanda del Nord estan plantejant futures qüestions constitucionals. En tant que cada proposta hagi de ser estudiada tan detingudament per la primera ministra, les decisions de tipus dràstic que calen per resoldre aquests problemes no es prendran. Per tenir ben agafat el control del Regne Unit, cal que la senyora May aprengui a deixar-lo anar una mica.

A tal fi, cal que decideixi què signifiquen realment les grans promeses que ha fet el seu Govern. La necessitat que totes les polítiques siguin tan minuciosament medidades a Downing Street, el secretisme sobre el *Brexit* i el silenci sobre programes més ambiciosos del mateix Govern per a casa, tots apunten al mateix problema: Theresa May realment no sap el que vol. ●

Traducció de Francesc Sellés

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer *hub* logístic del sud d'Europa.